

KOKOOMUKSEN POLITIIKAN LÄHIAJAN SUUNTA

HYVÄKSYTTY KANSALLISEN KOKOOMUKSEN PUOLUEKOKOUKSESSA 19.-20.4.1969 TURUSSA

Ulkopolitiikka

Ulkopolitiikka on osa turvallisuuspolitiikkaa. Suomen ulkopolitiikan päämääränä on maamme valtiollisen itsenäisyyden alueellisen koskemattomuuden ja demokraattisen yhteiskuntajärjestelmän turvaaminen poliittisin toimenpitein.

Suomen ulkopoliittisena toimintalinjana on johdonmukaisen, suurvaltojen välisten kiistakysymysten ulkopuolella pysyttelemään pyrkivän, puolueettomuuspolitiikan noudattaminen. Puolueettomuutta ja sen johdonmukaisuutta korostavalla ulkopoliittisella ajattelulla on takanaan maamme väestön ylivoimaisen enemmistön eikä vain jonkun tai joidenkin poliittisten ryhmien tuki. Tämä väestömme rauhantahtoinen ulkopoliittinen ajattelutapa antaa takeet siitä, että valtiojohdolla on puolueettomuuspolitiikan harjoittamisessa mahdollisuudet pitkäjänteiseen toimintaan, joka ei ole eikä saa olla riippuvainen sisäpoliittisten voimasuhteiden muutoksista. Ulkopolitiikan peruslinjasta vallitseva yksimielisyys on perusedellytys maamme muodostumiselle kansainvälisessä tietoisuudessa pysyvästi puolueettomaksi valtioksi. Tämän käsityksen vahvistuminen tulee merkitsemään Suomen turvallisuuspoliittisen aseman lujittumista vallitsevassa kansainvälisessä tilanteessa samalla kun se osaltaan parantaa maamme mahdollisuuksia pysyä kansainvälisten kriisien ulkopuolella tulevaisuudessakin.

Suomen etujen mukaista on, että maailman pienten valtioiden turvallisuuteen jatkuvasti kiinnitetään huomiota. Tämä voi parhaiten tapahtua tukemalla Yhdistyneitä Kansakuntia niiden tehtävässä maailmanrauhan ylläpitäjänä ja kansainvälisten ristiriitojen sovittelijana. Pienten valtioiden turvallisuuden ohella on pyrittävä huolehtimaan siitä, että niiden taloudelliselle kehitykselle taataan riittävät kasvuedellytykset ja että niiden kulturellista omaleimaisuutta tuetaan.

Ulkopoliittisten päämäärien saavuttamisen kannalta on välttämätöntä, että Suomen ja ulkovaltojen väliset suhteet kehittyvät luottamuksellisiksi ja rakentuvat YK:n peruskirjan säännösten, solmimiemme valtiosopimusten ja reaalisten tosiasioiden varaan. Suomen ulkopolitiikan tulee myötävaikuttaa kansainvälisen jännityksen lieventämiseen, neuvotteluteitse tapahtuvaan kiistakysymysten ratkaisuun ja kansainvälisen rauhan ylläpitämiseen.

Pohjoismaat

Suomi on historiansa, kulttuurinsa ja poliittisen järjestelmänsä perusteella pohjoismaiden kiinteä osa. Pohjoismaiden välinen yhteistoiminta on monilla sekä valtiollisen että muun yhteiskunnallisen toiminnan aloilla saavuttanut hyviä tuloksia. Pohjoismailla on monia yhteisiä taloudellisia ja ulko- ja turvallisuuspoliittisia intressejä, joista keskeisin on rauhantilan säilyttäminen Pohjolassa ja Itämeren alueella. Suomen ja Ruotsin harjoittama

puolueettomuuspolitiikka vaikuttavat rauhoittavasti sekä Pohjois-Euroopan että koko Euroopan tilanteeseen.

Suomen muihin pohjoismaihin suuntautuvan ulkopolitiikan tulee

- pyrkiä maamme ja muiden pohjoismaiden välisten hyvien suhteiden kaikenpuoliseen kehittämiseen,
- luoda edellytykset kulttuuri- ja taloudellisen vuorovaikutuksen tehostamiseen nykyisestä siten, että pohjoismaiden taloudellisia ja tiedollisia voimavaroja voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyväksi,
- tukea maamme ja sen pohjoismaisten naapurimaiden kannalta elintärkeiden kansainvälisen rauhantilan säilyttämiseen tähtäävien pyrkimysten saavuttamista ja
- kehittää jo olemassaolevia pohjoismaisen yhteistoiminnan muotoja siten, että siinä vielä vallitsevat epäkohdat ja puutteet voidaan poistaa.

Neuvostoliitto

Suomen ja Neuvostoliiton suhteet ovat viimeisen neljännesvuosisadan aikana kehittyneet myönteisellä tavalla. Perustan tälle kehitykselle Suomen osalta loi presidentti J.K. Paasikivi, jonka realistinen ulkopoliittinen näkemys on osaltaan ollut poistamassa Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa esiintyneitä historiallisia rasitteita. Vuonna 1948 Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmittu Ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäinen avunantosopimus on muodostunut rungoksi, jonka varassa ei vain maittemme välisiä poliittisia suhteita vaan myös kauppa- ja kulttuurivaihdon laajentamista on voitu molempien valtioiden yhteiseksi eduksi kehittää.

Suomen ja Neuvostoliiton välinen vuorovaikutus on myönteinen esimerkki poliittiselta järjestelmältään erilaisten valtioiden yhteistoimintamahdollisuuksista. Tähän yhteistyöhön on voitu päästä vain molempien maiden molemminpuolisen kansallisen suvereniteetin kunnioittamisen ja ennakkoluulottoman, poliittiset ja taloudelliset realiteetit huomioon ottavan pitkäjänteisen työn avulla.

Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden

- tulee rakentua molempien valtioiden suvereniteetin ja tasavertaisuuden kunnioittamisen ja toisen osapuolen sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatteelle,
- perustana on maiden välillä solmittu ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäinen avunantosopimus,
- päämääränä on maiden välisen luottamuksen ylläpitäminen ja syventäminen sekä molemmille osapuolille hyödyllisen kauppa- ja kulttuurivaihdon kehittäminen,
- myönteisen kehityksen tuloksena on kansainvälisen jännityksen lieveneminen ja rauhantilan vahvistuminen erityisesti Pohjois-Euroopassa.

YK-politiikka

Suomi valittiin Yhdistyneiden Kansakuntien jäseneksi vuonna 1956. Kokoomus on edustanut sitä näkemystä, että vain laaja ja mahdollisimman tehokkaasti toimiva maailmanjärjestö voi myötävaikuttaa kansainvälisen rauhan, pienten valtioiden turvallisuuden ja ihmiskunnan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen turvaamiseen.

Tämän näkemyksen pohjalta on sekä maamme että koko ihmiskunnan etujen mukaista, että Yhdistyneiden Kansakuntien asemaa kansainvälisten kiistojen sovitteluelimenä ja ihmiskunnan yhteisenä keskustelufoorumina pyritään kaikin tavoin vahvistamaan. Omalta osaltaan maamme on pyrkinyt kantamaan vastuunsa kansainvälisen rauhan säilymisestä asettamalla Yhdistyneiden Kansakuntien käyttöön joukkoja ja tarkkailijoita rauhanturvaamistehtäviin eri kriisialueilla. Vuonna 1969 alkanut Suomen jäsenyys Turvallisuusneuvostossa asettaa uusia velvoituksia perinteellisen puolueettomuuspolitiikkamme johdonmukaisuudelle ja tasapuolisuudelle. Suomen YK-politiikan tulee

- pyrkiä YK:n aseman ja toimintaedellytysten vahvistamiseen rauhanturvaamistoiminnassa, kansainvälisen vuorovaikutuksen lisäämisessä ja maailman sosiaalisten ongelmien ratkaisuja etsittäessä,
- noudattaa johdonmukaista puolueettomuutta ja tasapuolisuutta kansainvälisissä kiistakysymyksissä,
- olla aktiivista siinä mielessä, että maamme taholta tehdään aloitteita ja esityksiä ratkaisujen löytämiseksi eikä tyydytä vain joko kannattamaan tai vastustamaan muiden valtioiden esittämiä toimenpiteitä,
- perustua konkreettisiin toimenpiteisiin siten, että maamme voi tarvittaessa antaa YK:n käytettäväksi rauhanturvaamistehtäviin tarkoitettuja joukkoja jo olemassa olevien lisäksi,
- asettaa YK:n käytettäväksi suomalaisia asiantuntijoita tähänastista runsaammin ja monipuolisemmin sekä tukea taloudellisesti YK:n sosiaali- ja kehitysohjelmia ottaen huomioon maamme taloudelliset voimavarat ja tähänastiset sitoumukset näissä kysymyksissä.

Kehitysapu

Kehityksellä tarkoitetaan valtioita tai niitä vastaavia alueita, joilla taloudellinen, poliittinen ja sosiaalinen sekä tiedollinen kehitys on jäänyt jälkeensä teollistuneiden valtioiden vastaavasta kehityksestä. Kehitysapu käsittää kaikki teollistuneista maista kehitysmaihin tapahtuvat pääomansiirrot, kehitykselle annettavat tulli- ja veropoliittiset helpotukset samoin kuin asiantuntijoiden kehitykselle antamat koulutuspalvelukset. Kehittyneiden maiden tähänastinen kehitysapu on suuntautunut kahtena pääväylänä kehitysmaihin: toisaalta multilateraalisenä apuna YK:n ja sen erityisjärjestöjen välityksellä saajamaille ja toisaalta kehittyneiden maiden bilateraalisenä - teollistuneiden ja kehitysmaiden välisten kahdenkeskisten sopimusten perusteella suoraan vastaanottajamaihinkin - annettuna apuna. Koko maailman kehitysavusta on viime vuosina ollut multilateraalista apua noin 10-15 % ja loput bilateraalista apua. Suomen antama kehitysapu jakaantui vuonna 1968 jokseenkin tasan multilateraalisen ja bilateraalisen avun osalle.

Suomen antama kehitysapu on viime vuosina jäänyt suhteellisesti ottaen huomattavasti jälkeensä muiden teollistuneiden maiden - erityisesti muiden pohjoismaiden - antamasta kehitysavusta. Tämä jälkeenjääneisyys on nopeasti korjattava muiden meidän kanssamme samalla taloudellisella tasolla olevien pohjoismaiden antaman kehitysavun kanssa tasaveroiseksi.

Suomen kehitysavun tulee

- perustua vastuuntuntoon siitä, että ihmiskunnan velvollisuutena on maapallon kaikkien ihmisten elin- ja toimeentulomahdollisuuksien turvaaminen,
- tähdätä edellytysten luomiseen sille, että kehitysmaat voisivat itse tulevaisuudessa vastata taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuripalveluksien kohtuullisesta tarjonnasta omalle väestölleen,
- olla siten mitoitettua, että maamme ei jää bruttokansantulosta lasketussa kehitysavun kokonaismäärässä jälkeen muista teollistuneista ja erityisesti Skandinavian maista,
- kanavoitua sekä monen että kahdenkeskiseen apuun maamme taloudellisten, teknillisten ja tiedollisten resurssien mahdollisimman tehokasta hyväksikäyttöä silmällä pitäen,
- kehittyä perustellun kokonaissuunnitelman puitteissa kulloinkin suunniteltujen projektien loppuunsaattamiseksi ja hukkainvestointien välttämiseksi,
- koordinoitua sekä kansallisissa puitteissa julkisen ja yksityisen avun mahdollisimman tehokkaaseen hyväksikäyttöön että kansainvälisellä tasolla YK:n ja sen erityisjärjestöjen ja muiden valtioiden bilateraaliseen apuun maamme ja saajamaiden kannalta mielekkäällä tavalla,
- pyrkiä välttämään hallinto- ja muiden toissijaisten kustannusten tarpeetonta kohoamista siten, että ne rajoittaisivat annettavan nettoavun määrää ja
- laajentua siten, että tutkitaan kehitysapuun käytettävän normaalin rahoituksen lisäksi mahdollisuuksia huviveron korottamiseen viidellä prosentilla, mikä huviveron lisätuotto käytettäisiin kehitystarkoituksiin.

Puolustuspolitiikka

Turvallisuuspolitiikka koostuu kahdesta osatekijästä, ulkopoliitikasta ja maanpuolustustoimenpiteistä. Näiden kahden alueen oikea ja tarkoituksenmukainen tasapainottaminen luo edellytykset menestyksellisen turvallisuuspolitiikan harjoittamiselle.

Maassamme on viime vuosina tapahtunut puolustusvoimien kehittämisen suhteen vakavia laiminlyöntejä erityisesti puolustuslaitoksen käyttöön osoitettujen varojen vähentämisen muodossa. Maamme puolustusmenot ovat pitkän aikaa olleet suhteellisesti vähäisemmät kuin muissa Euroopan puolueettomissa maissa. Lisäksi puolustusmäärärahojen epätarkoituksenmukainen myöntäminen vain vuosittain ilman pitkän tähtäimen rahoitussuunnitelmaa on pakottanut puolustuslaitoksen saamien määrärahojen käytössä osittain epätaloudellisiin ratkaisuihin.

Puolustuspolitiikan harjoittamisessa on lähdettävä siitä, että

- puolueettomuuspolitiikan harjoittamiseen tähtäävä ulkopoliitiikka ja turvallisuuspolitiikkaan välttämättömänä osana kuuluva puolustuspolitiikka nivelletään tarkoituksenmukaisella ja tähänastista tasapainoisemmalla tavalla toisiinsa,
- puolustusvoimille luodaan edellytykset niille maamme valtiollisen riippumattomuuden ja alueellisen koskemattomuuden turvaamiseksi asetettujen tehtävien täyttämiseen,
- puolustusvoimien suoritusvalmius mitoitetaan siten, että niiden suorituskyky kykenee tehokkaasti tukemaan puolueettomuuteen tähtäävän ulkopoliitiikan ja solmimiemme valtiosopimusten määrittämiä tehtäviä kansainvälisten kriisien uhatessa tai niiden sattuessa ja

- säädetään pysyvä perushankintalaki, joka turvaa puolustusvoimien materiaalisen valmiuden kehittämisen pitkällä tähtäimellä.
- Puoluekokous kehottaa puoluehallitusta ryhtymään toimenpiteisiin puolueen esiintymisen aktivoimiseksi maanpuolustuskysymyksissä sekä näiden kysymysten valmistelua varten erityisen puolustuspoliittisen työryhmän nimeämiseksi puoluehallituksen ja hallituspoliittisen valiokunnan avuksi.

Talouspolitiikka

Kauppapolitiikka

Yleinen pyrkimys toisen maailmansodan jälkeen on ollut kansainvälisen kaupan lisääminen raivaamalla sen tiellä olevia esteitä. Uusia virtauksia kansainvälisen kaupan alalla ovat kuluvan kymmenluvun aikana edustaneet paitsi kaupalliset ja taloudelliset yhdentymispyrkimykset erityisesti Euroopassa myös pyrkimykset helpottaa kaupankäyntiä kehitysmaiden kanssa. Meidän kannaltamme on tämän ohella pidettävä hyvin merkittävänä sitä asenteiden muutosta, mikä kansainvälisellä tasolla on tapahtunut suhtautumisessa idän ja lännen väliseen kauppaan. Ulkomaankaupan suuren merkityksen vuoksi on maamme osallistumista kansainväliseen kaupalliseen yhteistyöhön pidettävä erittäin tärkeänä. Tältä pohjalta on kauppapolitiikkaa pyrittävä hoitamaan seuraavien suuntaviivojen mukaisesti:

- kansainvälisten yhteistyöelinten pyrkimyksiä maailmankaupan lisäämiseksi on jatkuvasti tuettava,
- kehitysmaiden kanssa käytävää kauppaa on pyrittävä helpottamaan,
- maamme on osaltaan myötävaikutettava laajan yleiseurooppalaisen kauppa-alueen syntymiseen,
- kaupallisia ja taloudellisia suhteita muihin Pohjoismaihin on vahvistettava ja laajennettava edelleen (m.m. Nordek-suunnitelman toteuttamisen avulla),
- itäryhmän maiden kanssa käytävää kauppaa on mahdollisuuksien mukaan monipuolistettava ja kehitettävä,
- kauppapolitiikkaa on muutoinkin hoidettava siten, että se on sopusoinnussa omaksumamme puolueettomuuspoliittisen linjan kanssa.

Yleinen talouspolitiikka

Kansallinen Kokoomus pyrkii kansalaisten yleisen yhteiskunnallisen hyvinvoinnin ja viihtyvyyden sekä sosiaalisen turvallisuuden lisäämiseen. Nämä tavoitteet on parhaiten saavutettavissa yksilölliseen vapauteen ja vastuuseen sekä yksityiseen yritteliäisyyteen ja omistusoikeuteen perustuvalla yhteiskuntajärjestyksellä. Tältä pohjalta on yleisellä talouspolitiikalla pyrittävä

- taloudellisen kasvuvauhdin nostamiseen 5 %:iin,
- täydytyöllisyyden palauttamiseen,
- mahdollisimman vakaaseen rahanarvoon,
- elintason tasapuoliseen nousuun,
- oikeudenmukaiseen tulonmuodostukseen,
- sosiaalisen turvallisuuden vahvistamiseen,
- koulutuksen lisäämiseen ja tehostamiseen yrittäjäkoulutus mukaan luettuna,

- teknillisen kehityksen sekä tieteellisen tutkimustoiminnan edistämiseen.

Valtiontalous

Valtion finanssipolitiikalla olisi pyrittävä auttamaan edellä esitettyjen päämäärien saavuttamista. Erityisen tärkeänä on pidettävä sitä, että valtion menojen kasvua rajoittamalla sekä valtion toimintaa rationalisoimalla ja laskentatoimintaa kehittämällä vältetään verotuksen jatkuva kiristyminen. Mainituista syistä valtiontaloudessa olisi

- pysytettävä menojen kasvu kansantulon kasvun puitteissa,
- otettava käytäntöön järjestelmä, että uusia pysyviä menoja ehdotettaessa on esitykseen liitettävä myös ehdotus kyseisten menojen rahoituksesta seuraavien 5 vuoden aikana,
- tarkistettava menojen rakennetta luopumalla tarpeettomista tai toisarvoisista menoista tilan luomiseksi uusille välttämättömille menoille,
- esitettävä uusien suunniteltujen julkisten investointien osalta laskelmat niiden liiketaloudellisesta tai yhteiskunnallisesta kannattavuudesta,
- pyrittävä rationalisoimaan hallintoa julkisen toiminnan tuottavuuden lisäämiseksi,
- laajennettava valtiontalouden tarkastus koskemaan myös varainkäytön tarkoituksenmukaisuutta,
- nopeutettava valtion juoksevia kassatuloja ja -menoja koskevien kuukausi-taseiden julkaisemista.

Kunnallistalous

Kunnallishallinto on osa julkista hallintoa. Kunnallinen toiminta kuuluu niihin kansan tuoteryhmiin, jotka ovat viime vuosikymmenien aikana kasvaneet keskimääräistä voimakkaammin.

1970-luvulla on edessä lukuisia puoliautomaattisia kasvutekijöitä, jotka lisäävät kunnallisten palvelusten tuotantoa ja menoja.

Valtio on siirtänyt jatkuvasti kunnille uusia tehtäviä samanaikaisesti kun kuntien mahdollisuudet valtionavustusten lisäämiseen eivät näytä todennäköisiltä. Valtiontalouden vaikea rahoitustilanne on heikentänyt kuntien asemaa saada lainoja ja sen vuoksi pitkäaikaisen lainarahoituksen osuus kunnallistaloudessa onkin vähentynyt. Verotulojen kasvun merkitys on täten entisestään korostunut ja nämä tulot pyrkivät muodostumaan eräänlaiseksi rahoituskatoksi kunnallistalouden laajentumiselle. On selvää, että veroäyrin hintoja ei voida korottaa mielinmäärin ilman, että sillä on vaikeita heijastusvaikutuksia koko kansantaloutemme kehitykseen.

Kuntien talouden parantamiseksi olisi ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin:

- valtion ja kuntien välinen tehtävienjako on selvitettävä pitkällä tähtäimellä,
- kuntien ja valtion kustannustenjaon perusteet on uudistettava siten, että kuntien taloudellinen kantokyky otetaan huomioon. Koulutustoimen kustannukset on siirrettävä kantokykyluokituksen piiriin,
- sairaanhoitotoiminta kuuluu luonteeltaan enemmän valtion kuin kuntien tehtäviin. Tämän vuoksi po. tehtävät on siirrettävä valtiolle,

- kunnallismiesten tulisi pyrkiä nykyaikaisin liikkeenjohtomenetelmin ja rationalisoimistoimenpitein korottamaan kunnallisen toiminnan tehoa,
- valtuutettujen ei tule kilpailla uusien tehtävien ottamisesta kuntien hoidettavaksi, ennenkuin on selvitetty toiminnan aiheuttamien kustannusten rahoitus,
- kuntien on harjoitettava aktiivista maksu- ja taksapolitiikkaa erityisesti liikeluontoisten laitosten osalta niin, ettei verorahoituksen osuus pääse kohoamaan,
- verotettavan tulon alarajaa on korotettava niin, että pienituloisille voidaan myöntää toimeentulominimiä vastaava perusvähennys,
- kuntien on laadittava pitkántähtäimen kuntasuunnitelmat, jotta kunnat voisivat laatia erilaiset investointinsa kestäväälle pohjalle.

Veropolitiikka

Veropolitiikan avulla olisi pyrittävä edistämään taloudellista kasvua, säästämistä ja pääomanmuodostusta sekä parantamaan tuotannon kansainvälistä kilpailukykyä. Tässä tarkoituksessa olisi

- kohtuuttoman ankaraksi muodostunutta välitöntä verotusta alennettava,
- korjattava nykyisen liikevaihtoverojärjestelmän epäkohdat yhdenmukaistamalla tämä vero muissa maissa käytössä olevan arvonlisäveron kanssa,
- luotava järjestelmä, joka estää tuloveron kiristymisen pelkästään inflaation vuoksi,
- alennettava liikeverotus samalle tasolle muiden pohjoismaiden keskimääräisen tason kanssa,
- luovuttava harkintaverotuksesta,
- saatettava eri säästämismuodot verotuksellisesti keskenään samaan asemaan,
- yksinkertaistettava verotusmenettelyä m.m. siirtymällä palkannauttijain osalta järjestelmään, jonka mukaan ennakonpidätys edustaa lopullista veroa,
- aviopuolisoiden yhteisverotuksesta aiheutuvat epäkohdat on korjattava,
- tehostettava verotettavan oikeussuojaa m.m. määräämällä, että häntä on ehdottomasti kuultava mikäli hänen veroilmoitustaan ei sellaisenaan hyväksytä.

Työllisyyspolitiikka

Työllisyystilanteen parantamiseksi on edellä jo ehdotettu taloudellisen kasvun nopeuttamista sekä tuotannon rakennemuutosten helpottamista talouspolitiikan avulla. Täydennykseksen tämä politiikka kaipaa kuitenkin myös sellaisia työmarkkinapoliittisia toimenpiteitä, jotka helpottavat työvoiman kysynnän ja tarjonnan sopeuttamista toisiinsa. Tällaisina on mainittava seuraavat toimenpiteet:

- on perustettava erityinen Työmarkkinahallitus,
- työvoimantutkimustoimintaa on tehostettava perustamalla sitä varten erityinen tutkimuslaitos,
- työvoiman koulutusta on ohjattava työvoimatutkimusten nojalla laadittujen kysyntäennusteiden mukaisesti,
- työvoiman uudelleen kouluttamismahdollisuuksia on parannettava ja lisättävä;
- työvoiman alueellisen siirtymisen helpottamiseksi tarpeen niin vaatiessa on ryhdyttävä maksamaan riittävän suuria muuttoavustuksia,
- työttömyyskassajärjestelmää on kehitettävä edelleen niin, että se koskisi käytännöllisesti katsoen kaikkia toisen palveluksessa olevia,

- työllisyyslakia on muutettava siten, että myös työttömiksi jääneille toimi- yms. henkilöille voidaan järjestää heille sopivaa työtä.

Vakauttaminen

Vuoden 1968 vakauttamissopimus jouduttiin tekemään pakkotilanteessa, minkä vuoksi sen mukaiset toimenpiteet muodostuivat poikkeuksellisiksi ja tilapäisiksi. Tällä sopimuksella on kuitenkin luotu pohja talouselämämme pysyväälle vakautumiselle myös normaalioloissa. Uuden vakauttamisohjelman olisikin rakennuttava seuraaville pääperiaatteille:

- tarpeettomasta säännöstelystä on luovuttava,
- palkankorotukset on rajoitettava puitteisiin, jotka ylläpitävät kansainvälistä kilpailukykyämme,
- yritysten sosiaalisia velvoitteita on lisättävä vain siinä määrin kuin yritysten kannattavuus ja kilpailukyky sallivat,
- on luotava lakisääteinen maataloustulojärjestelmä, joka tukee vakauttamista ja helpottaa maatalouden mukautumista muuttuneisiin ja muuttuviin tuotanto- ja markkinointiedellytyksiin,
- valtion ja kuntien taloutta on hoidettava siten, että ne eivät aiheuta inflaatiopaineen lisääntymistä budjettien vajauksellisuuden tai verojen korotusten muodossa,
- vuokratason kohtuuttoman nousun estämiseksi on asuntojen tuotantoa lisättävä ja rakennuskustannuksia alennettava,
- kilpailua elinkeinoelämän eri aloilla on pyrittävä asianmukaisin toimenpitein edistämään.

Asuntopolitiikka

Asuntopolitiikan merkitys on voimistumassa Suomessa yleisen politiikan tärkeänä osana. Asumisen oikeus kuuluu jokaiselle kansalaiselle. Joukkomuutto maaseudulta asutuskeskuksiin jatkuu tulevinakin vuosina. Elintason nousun yhteydessä syntyy itsestään suuremman asumistason halu. Vuonna 1966 annettu uusi asuntotuotantolaki on jo tähän mennessä jäänyt jälkeen asetetuista vuosittaisista tavoitteista. Sen toteuttamiselle vuoteen 1975 mennessä ei ole reaalisia edellytyksiä. Siksi on välttämätöntä, että tämä tavoiteohjelma uusitaan ja sille luodaan sellaiset toteuttamismahdollisuudet, että seuraavat asuntopolitiikan kenttään kuuluvat erikoiskysymykset tulevat hoidetuiksi:

- pyritään nostamaan asuntojen tuotanto 5000 asuntoon vuodessa,
- laaditaan sellainen rahoitusohjelma, että edellä mainittu tavoite saavutetaan,
- asuntojen hintojen alentamiseksi lisätään rakennustoiminnan standardisointia,
- asuntotuotantoon jo myönnettyjen lainojen takaisinmaksusysteemiä nopeutetaan,
- omistusasuntojen ja vuokra-asuntotuotannon välimuotona tunnettua asunto-osuuskuntamuotoa on kehitettävä. On saatava aikaan varsinainen asunto-osuuskuntalaki,
- luodaan edellytykset kunnille tontti; maiden kohtuulliseen lunastamiseen ja edistetään asemakaavoitustoimenpiteitä lakisääteisesti,
- asuntohallituksen nykyisiä määräyksiä lainakelpoisten asukkaiden valinnasta on uusittava joustavammiksi,
- on saatava aikaan laki asuntosäästäntäpalkkioista sekä asuntotuotannon verohuojennuksista,

- kunnille on tehtävä mahdolliseksi ulkomaisten lainojen otto kunnallisteknillisten yms. töiden rahoittamiseksi asuntoalueilla.

Teollisuuspolitiikka

Teollistumisasteen nostamiseksi ja teollisuuden kasvun nopeuttamiseksi on

- teollisuuden luotonsaanti- ja omarahoitusmahdollisuuksia parannettava,
- kehitettävä teollisuuden tuotantorakennetta kansainvälistä integroitumista silmällä pitäen,
- helpotettava veropolitiikalla teollisuuden rakennemuutoksia ja toimialarationalisointia,
- lisättävä budjeteissa teknilliseen ja tieteelliseen tutkimus- ja kehitystoimintaan osoitettuja määrärahoja,
- tuettava yksityisiä keksijöitä heidän tekemiensä keksintöjen edelleen kehittämiseksi ja käytäntöön ottamiseksi,
- edistettävä erityisesti uusiin tuotanto-ideoihin perustuvien teollisuusalojen kasvua,
- luotava järjestelmä teknillistä ja tieteellistä kehitystä koskevaksi tiedonvälitykseksi,
- tehostettava ja laajennettava nykyaikaista liikkeenjohto- ja yrittäjäkoulutusta.

Maatalouspolitiikka

Maatalouden tehtävänä on elintarvikkeiden tuottaminen maan väestölle. Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeisinä vuosina todettiin entistä selvemmin elintarvikeomavaraisuuden merkitys. Suomessa samoin kuin muuallakin maailmassa alettiin tuotantoa tukea ja laajentaa monin teknillisin ja taloudellisin toimenpitein.

Nykyinen ylituotanto on seurausta siitä, että laajennuksen aste ja tuotannon kasvava tehokkuus unohdettiin. Se peltoala, jota maassamme nyt viljellään, ylittää yli 10 prosentilla omavaraisuuteen tarvittavan peltopinta-alan. Tuotantomenetelmien kehittyessä tuotanto yksikköä kohti edelleenkin kasvaa, jota vastoin kulutuksen lisääntymiselle ei ole oleellisia mahdollisuuksia.

On luonnollista, että ilmastolliset tekijät vaikuttavat tuotantoon. Kaksikin epäedullista vuotta saattaa muuttaa ylituotanto-ongelmat päinvastaisiksi.

Tuotannon supistamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka eivät kuitenkaan saa vaarantaa sopivaksi katsottua omavaraisuusastetta eikä alentaa viljelijäväestön tulotasoa.

Hallituksen ensimmäinen kokonaistuotannon supistamisyritys on pellonvarauslaki. Tämä laki tulee voimaan ennen kylvökauden alkua ja sen turvin on tarkoitus vapaaehtoisin toimenpitein poistaa viljelyksestä ensimmäisen vuoden aikana 100 000 ha. Ratkaisu on kuitenkin vain osittainen. Rinnan tämän kanssa tulisi toteuttaa maatalouden pitkäjärjenteistä rakennerationalisointia.

Asutustoiminnan tuloksena on tilakoko maassamme jäänyt niin pieneksi, että suurimmalla osalla viljelijäväestöä toimeentulo jää vaatimattomaksi. Nykyinen maamme kansantalouden hidaskasvu ja työttömyys ovat olleet esteenä maatalouden rakenteen nopealle kehitykselle. Tulevaisuudessa maataloutta ei voida pitää sellaisena työllistäjänä, joka harjoittajalleen antaa muita väestöryhmiä vaatimattomamman elintason.

1970-luvulla maatalouspolitiikka on ohjattava niin että tilakoko kasvaa. Tämä kysymys on ratkaistava maatalouden kilpailukyvyn edellytyksenä.

- Asutustoiminta tulee kohdistaa yksinomaan tilojen elinkelpoisuuden lisäämiseen. Verotukselliset toimenpiteet eivät saa olla esteenä tilakoon suurentamiselle,
- maataloustuotteiden hintojen lakisääteisyys on vakauttamisen edellytys,
- maataloustuotannon rajoittaminen hintatason yleisellä alentamisella ei johda yhteiskunnallisesti edullisiin tuloksiin,
- kokonaistuotantoa on supistettava sellaisilla keinoilla, jotka kohdistuvat viljelijöihin tasapuolisesti ja joihin viljelijän suhtautuminen perustuu vapaaehtoisuuteen,
- muodostuva ylituotanto on ohjattava sellaisiin tuotteisiin, joiden sijoittaminen vientiin on mahdollista ja taloudellisesti vähiten kustannuksia vaativaa,
- tuotannon ohjauksen tulee perustua paitsi eri tuotteiden hintasuhteisiin ennen kaikkea tuotteen ja sen tuotantokustannusten väliseen hintasuhteeseen,
- rehuviljan ja kotieläintuotteiden hintasuhdetta muuttamalla voitaisiin kotieläintuotanto suunnata lähinnä tilalla tuotettuihin rehuihin perustuvaksi. Tämä vaikuttaisi myös kotieläintuotannon kasvua hillitsevästi,
- maataloudelle jaettavat sosiaaliset tukipalkkiot ohjattaisiin maataloudesta siirtyvän väestön yritystoiminnan ja uudelleensijoittumisen tukemiseen,
- pellonvarauskorvausjärjestelmää kehitettäisiin edelleen ja siitä valtiolle aiheutuva säästö käytettäisiin kokonaisuudessaan maataloustoiminnan rationalisointiin todella tehokkaasti, esim. halpakorkoiset lainat, joita myönnettäisiin nykyisestä käytännöstä poiketen myös elinkelpoisille tiloille,
- ylituotannon poistaminen rehuviljan viennillä tarjoaa paremmat mahdollisuudet kuin muun tuotannon vienti,
- puunjalostusteollisuuden raakapuun saannin turvaaminen on maamme taloudellisen kasvun edellytys,
- tavoitteena tulee olla metsien täystehoinen tuotanto, jolloin verotus ja yksityisomistuksen uhanalaisuus eivät saa olla toimenpiteiden esteenä,
- metsänparannustoiminnan lakisääteinen suunnittelu ja rahoitus tulee ohjata nykyistä joustavampiin menetelmiin,
- metsätalouden rationalisointitutkimuksia ja niiden sovellutuksia on tehostettava.

Sosiaalipolitiikka

Kokoomus kannattaa sosiaalipolitiikan jatkuvaa kehittämistä siten että yhteiskunnan toimesta kerätyt varat ohjataan sinne, missä tarve on suurin. Sosiaaliturva kuuluu nyky-yhteiskunnassa kansalaisten perusoikeuksiin. Tavoitteena on pidettävä jo saavutetun kulutustason turvaamista, joten eläkkeelle siirtyminen vanhuuden tai työkyvyttömyyden vuoksi ei saisi merkitä elintason laskua. Tähän päämäärään päästään parhaiten kehittämällä ansioeläkejärjestelmää. Opiskelijoiden sosiaalipoliittisiin kysymyksiin on kiinnitettävä vakavaa huomiota. Yksilön omatoimisuutta on kannustettava, on autettava ihmistä auttamaan itseään. Menestyksellisen sosiaalipolitiikan edellytyksenä on menestyksellinen talouspolitiikka, joka luo mahdollisuudet sosiaalipoliittisten toimenpiteiden kehittämiseksi ilman että kansalaisten verorasitusta tarvitsee lisätä.

Kansallinen Kokoomus esittää lähiajan sosiaalipoliittisiksi toimenpiteiksi

- lapsilisäjärjestelmän tehostamista lisäämällä porrastusta entistä voimakkaammin ottaen huomioon perheen suuruuden ja tulot,

- perheenäidin asemaa tulee helpottaa kehittämällä kotihoito-organisaatiota. Tämä antaisi perheen äideille mahdollisuuden valita työn ja kodin välillä,
- lasten hoidosta kodille aiheutuvat kustannukset, kuten kotiapulaisen palkka tai lapsen päivähoito kodin ulkopuolella, olisi voitava vähentää perheenäidin tuloista verotuksessa,
- äitiyslomaa olisi pidennettävä lapsen syntymisen jälkeen,
- sotainvalidikorvausten jälkeenjääneisyys on korjattava ja sotainvalidien vammaisuusasteen muutoksia tulee jatkuvasti seurata sekä mitoitaa hoito ja huolto niiden mukaiseksi,
- sotaveteraanien eläketurva on saatava tehtyjen tutkimusten perusteella viipymättä eduskunnan ratkaistavaksi. Ensimmäisen kuntaryhmän mukainen kansaneläke lisätynä tarvittaessa täydellä tukiosalla takaa sotaveteraaneille peruseläketurvan. Nimenomaan rintamapalvelu on otettava yhtenä tekijänä huomioon tukiosaa myönnettäessä. Eläkeikärajan alentamista on myös syytä harkita kussakin yksittäistapauksessa,
- työeläkelainsäädännössä sotainvalideja kohtaan tehty ilmeinen vääryys, jonka mukaan heidän vammasta saamansa korvaus on vähennetty heille myönnettävästä työeläkkeestä, on mitä pikimmin oikaistava.
- kansaneläkkeitä on korotettava taloudellisen kasvun luomien edellytysten mukaan,
- opiskelijoiden asemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Opiskelijoille on järjestettävä työkyvyttömyysturva rinnastamalla opiskelu työhön ja liittämällä opiskelijat tässä suhteessa työeläkelainsäädännön piiriin,
- maatalouden ja muun talouselämän piirissä toimivien yrittäjien vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläketurvan takaava vakuutusjärjestelmä ja sitä koskeva lainsäädäntö on viipymättä saatava aikaan.

Vanhuus, yksilö ja yhteiskunta

Vanhuus merkitsee elinvoimien ja toimintakyvyn vähenemistä, lisääntyvää yksinäisyyttä ja sairastumisalttiutta. Näin se tuo mukanaan myös elintason alenemisen. Yhteiskunnan toimenpiteiden vuoksi on vanhuuden alkamisen ajankohta liitetty tiettyihin ikävuosiin, jotka tavallisesti vaihtelevat 60 ja 70 vuoden välillä. Keskimääräisen eliniän noustessa on vanhusten lukumäärä huomattavasti lisääntynyt ja tulee vuosisadan lopussa muodostamaan runsaan kymmenesosan koko väestöstä.

Yksilö saattaa kokea vanhuuden menetyksiä ja pettymyksiä tuottavana. Yhteiskunta taas näkee vanhusten suuren lukumäärän ongelmana erityisesti työelämässä ja rasituksena sosiaaliturvan alalla. Kulttuuri on nuoruutta suosivaa, se pitää yllä keinotekoista nuorena säilymisen pyrkimystä. Se torjuu vanhukset, vanhenemisen ja kuoleman ajatuksen.

- on nähtävä myös vanhuuden myönteiset puolet ja sen merkitys yksilön kypsymiseen kuuluvana normaalina vaiheena. Samalla on todettava vanhenemistapahtuman ja vanhusten tarpeiden yksilöllinen vaihtelevuus,
- yhteiskunnan on nähtävä vanhukset väestöön oleellisesti kuuluvana arvostettuna osana ja autettava jäseniään kohtaamaan vanhuus niin muiden kuin itsensäkin osalta,
- samalla kun vanhuus hyväksytään, on vanhuksia autettava selviytymään niistä vaikeuksista, joita vanhuus tuo mukanaan, korjaamalla epäkohtia, antamalla vanhuksille tukea ja suomalla heille uusia mahdollisuuksia,

- tärkeimmät alueet, joilla vanhuksat tarvitsevat yhteiskunnan tukea, ovat asunto, kodinhoito, työ ja askartelu, taloudellinen toimeentulo, henkinen ja ruumiillinen terveys sekä yleinen sosiaalinen osallistuminen. Nämä eri elämänalueet liittyvät läheisesti yhteen ja vaikuttavat toisiinsa.

Terveydenhuolto

Terveydenhuoltomenojen osuutta, 5 % koko kansantuotteestamme, on pidettävä kansainvälisen vertailun mukaan kohtalaisena. Siitä huolimatta meillä on tilastojen mukaan korkea työikäisten miesten kuolleisuus ja olemme kärkitiloilla monissa sairastavuus- ja sairastuvuustilastoissa. Terveydenhuoltoamme on kehitetty osin epätarkoituksenmukaisesti. Virhesuuntauksesta ovat esimerkkeinä

- terveydenhuollon liiallinen sairaalakeskeisyys,
- sairaalalaitoksen hajanaisuus (130 kuntainliittoa),
- terveydenhuoltopiirien epäyhtenäisyys,
- terveydenhuollon porrastuksen puute,
- ennaltaehkäisevän terveydenhuollon puuttuminen,
- avohoidon järjestämättömyys,
- sairaalahallinnon epätarkoituksenmukaisuus (vastuukysymysten järjestämättömyys, hoitotoiminnan delegoinnin puute, sisäisen hallintojärjestelmän puuttuminen),
- terveydenhuoltotoimen yleissuunnittelun puute.

Olisi ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin:

- maa on jaettava terveydenhuoltopiireihin (lääniä, talousalueitten mukaan), joihin tulee sisältyä kaikkalainen terveyden- ja sairaanhoito ja joissa on yksi ja yhtenäinen johto (kuntainliitto-systeemin mukaan itsehallinnon puuttuessa),
- valtakunnallinen terveydenhuoltotoimen yleissuunnittelu on järjestettävä ja siinä on määriteltävä muun ohella kunkin terveydenhuoltopiirin keskus- ja erikoissairaaloitten taso ja laajuus,
- avo- ja preventiivinen hoito on järjestettävä,
- terveydenhuoltojärjestelmä sairaala-, avo- ja preventiivisine hoitoinen on luotava yhtenäiseksi rakentuen paikallisista terveysasemista keskus- ja erikoissairaaloihin saakka joustavasti niveltuen ja porrastuen,
- sairaaloitten sisäinen hallinto on uudistettava ja vastuuta annettava kollegiaalisille elimille,
- on luotava edellytykset tehtävien ja vastuun siirtoon sekä tutkimus- että hoitotoimenpiteissä lääkäreiltä erikoiskoulutetuille sairaanhoitajille,
- uudistetun terveystasvatuksen tehtäväksi on asetettava muun ohella sairauksia synnyttävien tai edistävien elämäntapojen muuttaminen sekä ravinto-valistuksen ja liikunnan merkityksen tehostaminen,
- terveydenhuoltohenkilöstön koulutuksessa on kiinnitettävä huomiota hallinnollisen koulutuksen lisäämiseen, hallinnollisten sekä avohoidon ja ennaltaehkäisevän hoidon erikoishenkilöstön kouluttamiseen, lääkärinkoulutuksen uudistamiseen sekä sairaanhoitajien jatkokoulutuksen kehittämiseen.

Yleistavoitteeksi on asetettava ei vain sairaanhoitopalvelusten lisääminen vaan myös se, että kukin yksilö pyritään pitämään terveenä niin kauan kuin mahdollista ja että voitaisiin todeta sairaudet niin aikaisessa vaiheessa kuin mahdollista. Uutta

terveydenhuoltojärjestelmää luotaessa on se suunniteltava yksilökeskeiseksi niin, että potilas tietää, minne terveyttä vaaliessaan ja sairautta hoitaessaan tulee hakeutua ja missä perustiedot hänen aikaisemmista tutkimuksistaan ja hoidosta on saatavissa.

Kulttuuripolitiikka

Koulu- ja korkeakoulupolitiikka

Koulunuudistus, jonka (teoreettinen) ratkaiseminen on tällä hetkellä noin neljäkymmenen komitean tehtävänä, pyrkii ajanmukaistamaan koululaitoksen vastaamaan sitä tarvetta, jota nykyaikainen kasvatus- ja sivistystyö edellyttää. Opetustyön tulee tarjota mahdollisuudet kaikille kansalaisille hyvän peruskoulutuksen saamiseen, siihen pohjautuvien jatko-opintojen harjoittamiseen sekä korkeatasoiseen erikoistumiseen. Komiteoiden suuri lukumäärä sekä niiden tehtävänasettelun epäyhtenäisyys ovat kuitenkin haittana opetusjärjestelmän eri alojen saumatonta toisiinsa niveltämistä ja uudistuksen taloudellisia ratkaisuja silmällä pitäen. Kaikkia koulutusmuotoja varten on laadittu erilliset ohjelmat, jotka eivät tue yhtenäistä kokonaisratkaisua vaan pyrkivät ratkaisemaan niin perus-, ammatti- ja korkeakoulukysymykset kuin kansalaisopisto- ym. uudistukset irrallisina, toisistaan riippumattomina asioina.

Koulunuudistuksessa tulisi

- käsitellä puitelain omaisesti ei vain peruskoulutusta vaan kaikkien opiskelualojen ja -asteitten niveltämistä joustavasti toisiinsa,
- noudattaa johdonmukaista aikataulua, joka on laadittu siten, että erillISRatkaisut tukevat toisiaan,
- tehdä ratkaisut sitä silmällä pitäen, että opetustoimen jatkuva kehittäminen ja mahdollinen myöhempi uudistaminen ovat joustavia ja taloudellisesti mahdollisimman yksinkertaisia,
- hoitaa opettajakoulutuskysymys rinnan muiden uudistusten kanssa, ja tehdä se opettajien työllisyyttä silmälläpitäen,
- suorittaa tarkat kokonaiskustannusarviot, jotka pohjautuvat johdonmukaisesti alueratkaisuihin ja kuntakohtaisiin uudistuksiin,
- suunnitella korkeakoulukysymykset taloudellisesti siten, että ne mahdollisimman edullisesti täyttävät ne vaatimukset, mitkä alempien kouluasteiden alueelliset ja ammatilliset ratkaisut asettavat ja
- huolehtia siitä, että sellaiset erilliskysymykset kuin opiskelijoiden opintotuki ja opettajien taloudellinen ja sosiaalinen asema tulevat järkevällä tavalla hoidetuiksi.
- opintodemokratiakysymystä ratkaistaessa tulisi olla esillä useita ratkaisumalleja, joiden soveltuvuutta tulisi ennen lopullista päätöksentekoa kokeilla käytännössä,
- opintodemokratiaan liittyvien kysymysten ratkaisusta riippumaton asia on kuitenkin opiskelijain oikeusturvan lisääminen korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa,
- yliopistojen opintodemokratiaa kehitettäessä on huolehdittava siitä, että tieteen ja opetuksen tason jatkuva kehitys turvataan.
- Puoluekokous edellyttää, että puoluehallitus kokoaa erityisen neuvottelukunnan selvittämään perusteellisesti korkeimman koulutuksen tavoitteisiin liittyviä kysymyksiä.
- Hyväksyessään tavoiteohjelman puoluekokous edellyttää, että kulttuuripoliittista ohjelmaa laativa toimikunta esittää ohjelmassaan yksityiskohtaisesti kokoomuksen kannan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten hallinnon uudistukseen.

Periaatteessa puoluekokous hyväksyy sen, että hallinnon uudistus toteutetaan mahdollisimman pitkälle yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden pohjalle rakentuvaksi.

Tutkijakoulutus

Maamme taloudellinen kehitys on suuressa määrin riippuvainen siitä, että korkeakoululaitoksemme kykenee kasvattamaan kansainvälistä tasoa olevia tutkijoita ja tiedemiehiä. Tieteellisen ja teknillisen tutkimuksen taso vaikuttaa ratkaisevasti siihen, miten maamme kykenee säilyttämään asemansa ja parantamaan sitä tulevaisuudessa yhä kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa.

Sekä perus- että soveltavaa tutkimusta suorittavien tutkijoiden koulutuksen tehostamiseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Tämä voi tapahtua vain siten, että yliopistoille ja korkeakouluille luodaan tähänastista paremmat edellytykset niin hyvin opetustoiminnan tehostamiseen kuin tutkimukseen tarkoitettun välineistön ja muun materiaalin hankkimiseen. Tutkimustyöhön soveltuville ja siitä kiinnostuneille lahjakkaille henkilöille on voitava järjestää taloudelliset mahdollisuudet jo aikaisessa vaiheessa omistautua kokonaan tutkimustyölle.

Tutkijakoulutuksen tehostamiseksi

- on jo kandidaatin tai sitä vastaavan tutkinnon yhteydessä oltava mahdollisuus valita joko tutkimustehtäviin tähtäävän teoreettisen tai käytännön tehtäviin ohjaavan koulutuksen välillä,
- yliopistojen, korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten mahdollisuuksia perus- ja soveltavan tutkimuksen suorittamiseen on parannettava,
- tutkijan uralle valmistautuvien kandidaatin tai vastaavan tutkinnon suorittaneiden jatko-opintomahdollisuudet on taloudellisesti turvattava siten, että he voivat omistautua kokonaan tutkimustyölle ja
- on huolehdittava siitä, että varttuneiden tutkijoiden tutkimus- ja taloudelliset mahdollisuudet järjestetään siten, että he eivät näistä syistä hakeudu ulkomaille.

Oikeusturva

Kansalaisten oikeusturva toteutetaan yhteiskunnassamme pääasiallisesti lainsäädännöllä ja sen toimeenpanolla hallintokoneistossa ja oikeuslaitoksessa. Näiden lainkäytön keskeisten elinten samoin kuin lainsäädännönkin tehtävä on palvella yhteiskunnan yleisiä päämääriä ja ennen kaikkea yhteiskunnan jokaista jäsentä. Hallintokoneisto ja oikeuslaitos eivät ole muusta yhteiskunnasta erillisiä osia.

Vaikka viime aikoina etupäässä oikeuslaitokseen kohdistetussa arvostelussa on paljon asiantuntemattomuutta, on myönnettävä, että kansalaisen oikeusturvan kannalta oleelliset elimet eivät toimi yhtenäisenä kokonaisuutena ja muun yhteiskunnan saumattomana osana. Siksi oikeusturvamme ei ole kaikin puolin tyydyttävä.

Lainsäädäntö ei suinkaan ole paras eikä ainoa tapa kehittää yhteiskuntaa. Kuitenkin tällä hetkellä kansalaisen oikeusturvan kehittäminen vaatii lainsäädäntötoimia. Monilla keskeisillä aloilla vanhentunut lainsäädäntö jarruttaa oikeusturvan kannalta tärkeää lakien ja yhteiskuntakehityksen tasapainoa.

Lähiajan tarkoituksenmukaisen oikeusturvapolitiikan toteuttamiseksi:

- keskeisimmän lainsäädännön puutteellisuus on selvitettävä. Jälkeenjääneisyyttä on havaittavissa ainakin rikos- ja prosessioikeuden alalla. Kauppaa koskeva lainsäädäntö puuttuu kokonaan,
- nykyinen hallinto- ja oikeuslaitoskoneisto on tutkittava silmällä pitäen kansalaisten oikeusturvan kehittämistä,
- lainsäädäntö- ja tutkimustyön kannalta välttämätöntä tutkijakoulutusta on lisättävä,
- oikeuspolitiikan käyttöön annettavat määrärahat on kohotettava tasa-arvoiseksi kansalaisten oikeusturvan toisen oleellisen puolen, sosiaalipolitiikan määrärahojen kanssa,
- lainvalmistelukoneistomme toimintaa on tehostettava ja siihen on liitettävä lainsäädännön vanhentumisen pysyvä tarkkailu.

Kansanvallan laajentaminen

Kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa tulee poliittisen päätöksenteon rakentua kansan varaan. Se tapahtuu joko osallistumisena suoraan päätöksentekoon tai päätöksentekijöiden valintaan. Yhteiskuntakoneiston laajeneminen ja etäännyminen kansasta sekä poliittisen johdon keskittyminen suppeille ryhmille ovat aiheuttaneet viime vuosina arvostelua sekä Suomessa että muualla. Näin syntynyt tilanne on purkautunut yhteiskunnan vastaisiin ilmiöihin, joita ääriivasemmistolaiset poliittiset piirit ovat käyttäneet hyväksi omien tarkoitusperiensä ajamiseen.

Suomalaisen elämänmuodon turvaaminen edellyttää, että kansanvaltaista yhteiskuntajärjestelmää kehitetään kuhunkin ajankohtaan sopivalla tavalla. Tällöin on kansanvallan laajentamiseen, pantava erityistä painoa. Se voi tapahtua -sekä lisäämällä kansalaisten suoraa päätöksenteko-oikeutta että laajentamalla heidän valitsemiensa päätöksentekijöiden määrää. Jokaisen yksilön on voitava kasvaa tasa-arvoisena ja itsenäisenä kansalaisena, jonka tietoisuutta oikeuksistaan ja vastuustaan vahvistetaan mahdollisimman nuoresta pitäen. Perhe-, koulu- ja työ-yhteisössä on kunkin jäsenen osallistumisaktiivisuutta lisättävä niin, että ratkaisemattomilta ristiriidoilta vältytään.

Kansanvallan laajentamiseksi

- kansanäänestystä käytetään hyväksi tehtäessä merkittäviä päätöksiä. Tällöin on äänestyksen kohteeksi asetettava myös sellaisia asioita, joissa ei äänestetä pelkän kielteisen tai myönteisen vaihtoehdon välillä,
- Tasavallan presidentin vaali suoritetaan kaksivaiheisena kansanvaalina. Jos joku ehdokkaista saa ehdottoman enemmistön äänistä, hän on tullut valituksi tasavallan presidentiksi. Ellei kukaan saa ehdotonta enemmistöä, valinnan suorittavat kansan samalla valitsevat valitsijamiehet,
- maaherran, kaupungin-, kauppalan- tai kunnanjohtajan valitsevat suoran kansanvaalin avulla asianomaisen läänin, kaupungin, kauppalan ja kunnan asukkaat,
- Yleisradion hallintoneuvoston valitsevat suoran kansanvaalin avulla televisio- ja radiolupien haltijat,
- Yleisradiotoiminnan perustana on oltava vain tosiasioihin nojautuvan maailmankuvan antaminen, ohjelmien on oltava asiallisia ja puolueettomia

- ohjelmavastuukysymyksen selvittämiseksi on viipymättä säädettävä radiovastuulaki ja toimiluvan noudattamisen valvonta ohjelmatoiminnan osalta siirrettävä kulkulaitosministeriöltä opetusministeriölle
- yleisradiotoiminnan on seurattava tieteen, tekniikan ja yhteiskunnan kehitystä, mutta otettava samalla huomioon yhteiskuntamme kestävä perusarvot
- ohjelmatoimintaa on jatkuvasti kehitettävä ja uudistettava
- yhteiskuntamme rakentaviin laitoksiin, viranomaisiin ja eri yhteisöihin kohdistunut yksipuolinen arvostelu, siveellisyyttä loukkaava ja moraalialentava ohjelma, vasemmistoradikalismien ihannoitinta ja vallankumoukseen tähtäävät ohjelmat on lopetettava
- uutta radiolakia säädettäessä ei yleisradiolle saa antaa monopoliasemaa ja yleisradiossa Mainos-tv:n olemassaolo kilpailevana televisioyrityksenä on turvattava, Suomen Tietotoimistolle annettava tilaisuus välittää uutisia ja tv-2:lle turvattava ohjelmallinen itsenäisyys ja sen näkyvyysaluetta laajennettava kattamaan koko maa sekä radiotoimintaa, mm. väritelevision käyttöönoton kohdalla, kehitettävä niin, ettei se jää jälkeen kansainvälisestä kehityksestä.
- koululaitosta uudistettaessa tehdään oppilaille mahdolliseksi osallistua heitä koskevien päätösten tekemiseen,
- korkeakoululaitoksen hallintoa uudistettaessa tehdään korkeakoulujen opiskelijoille mahdolliseksi osallistua päätöksentekijöinä hallintoelinten työskentelyyn,
- julkisten tehtävien kasautuminen samoille henkilöille ehkäistään,
- tietojen saanti kaikesta yhteiskunnallisesta päätöksenteosta tehdään kansalaisille mahdollisimman yksinkertaiseksi. Tämä koskee sekä heidän itsensä päätettävissä olevia että muiden päättämiä asioita,

Väliportaan hallintouudistus

Kuntainliittojen lukuisuus, niiden toimialueiden hajanaisuus ja toiminnan irrallisuus jäsenkunnista samoin kuin kuntien taloudellisista voimavaroista on vakavasti nostanut esille kysymyksen kuntia suurempien yhteisöjen hallinnon uudistuksesta. Sairaaloiden yhteistoiminnan puutteellisuus ja siitä johtuva epätaloudellisuus sekä sairauspaikkojen epätasainen käyttö liittyneenä kuntien taloutta vaarantavaan laitekustannusten kasvuun on omalta osaltaan ajankohtaistanut väliportaan hallinnon uudistamistarvetta. Kun lisäksi valtion väliportaan hallinto tällä hetkellä on erittäin hajanainen, sen taloudellisuus kyseenalainen ja läänien eri osien kehittämisessä on ilmennyt epätasaisuutta, ovat nämä seikat yhdessä kunnallishallinnon koordinoituvuustarpeiden kanssa perustellusti puoltamassa väliportaan hallinnon keskittämistä tähänastista paremmin.

Väliportaan hallintouudistuksen aikaansaamiseksi

- on laadittu kaksi komiteamietintöä, joista sairaalahallinnon uudistamiskomitean mietinnön pohjalta on toteutettava sairaaloiden keskitetty hallinto ja käyttö saman keskussairaala-alueella samalla kun luodaan mahdollisuudet avosairaanhoidon tuntuvalle lisäykselle,
- lääninhallitukseen on keskitettävä valtion väliportaan hallinto, jolloin on mahdollista toteuttaa luottamusmiesten osallistuminen lääninhallintoon,
- vasta näiden uudistusten toteuduttua ja kun kuntauudistuksen tulokset ovat arvioitavissa, voidaan päätellä, onko maakuntaitsehallinto, jonka aiheuttamista kustannuksista ei ole toistaiseksi mitään kustannuslaskelmia, tarpeellinen.

Yritysdemokratia

Kansanvaltainen yhteiskuntajärjestelmämme takaa jokaiselle täysivaltaiselle kansalaiselle yhtäläisen mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskunnan asioihin. Tämä poliittinen demokratia, joka perustuu yhtäläiseen äänioikeuteen, toteutuu valtiollisissa ja kunnallisissa vaaleissa. Jokaisella kansalaisella täytyy myös olla mahdollisuus päästä osalliseksi työstä ja sen tuloksista riippumatta, onko hän yrityksen omistaja, toimihenkilö tai työntekijä.

Taloudellinen kasvu ja siitä riippuva elintason nousu toteutuu parhaiten yritysten avulla, jotka tehokkaimmin pystyvät tuottamaan mahdollisimman paljon. Yritysdemokratia auttaa tähän päämäärään pääsemisessä.

Yritysdemokratia käsittää kaikki ne keinot, joilla yrityksessä työskentelevien aineellista hyvinvointia, turvallisuutta ja viihtyvyyttä sekä heidän osallistumistaan yrityksen toimintaan voidaan lisätä yrityksen tehokkuutta ja kilpailukykyä vähentämättä.

Yritysdemokratia toteutuu parhaiten

- työmarkkinajärjestöjen välisen työehtosopimusjärjestelmän ja siihen liittyvän yritysten sisäisen neuvottelujärjestelmän avulla,
- takaamalla kaikille yrityksessä työskenteleville järjestäytymisoikeuden,
- antamalla yrityksessä työskenteleville päätäntävaltaa siten, ettei se vähennä yrityksen tehokkuutta ja kilpailukykyä,
- oikeudenmukaisella irtisanomissuojalla ja työntekijän oikeuksia turvaavalla valitusmenettelyllä sekä
- tehokkaalla sisäisellä tiedotustoiminnalla.
- Yritysdemokratia on rakennettava kaikille aloille, joissa on kysymys työ- ja virkasuhteesta kiirehtimällä yritysdemokratian tutkimusneuvottelukunnan työtä. Lisäksi on toteutettava laaja kokeiluohjelma, jossa tarkastellaan erilaisia ratkaisuja ja vaikutuksia keskeisiin muuttujiin.